

8. Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky Erika Tomáša na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Simony Petrík podanú 22. júla 2024 vo veci novely zákona o sociálnych službách

Erik Tomáš

minister

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Číslo záznamu:	18396
Číslo spisu:	KV2-0305-0756/2024-9
Dátum:	4.9.2024

Bratislava, 16. augusta 2024

Číslo: 90488/2024

Vážená pani podpredsedníčka,

dňa 5. augusta 2024 mi bola podpredsedom Národnej rady Slovenskej republiky postúpená Vaša interpelácia predložená v zmysle Ústavy Slovenskej republiky a zákona o rokovacom poriadku Slovenskej republiky. Predmetom Vašej interpelácie sú vybrané ustanovenia návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý je aktuálne v riadnom legislatívnom procese. Dovoľte, aby som k Vaším otázkam uviedol nasledovné:

V úvode by som v súvislosti s Vašou poznámkou o „prázdnych“ dôvodových správach predložených k návrhu zákona do medzirezortného pripomienkového konania chcel podotknúť, že medzirezortné pripomienkové konanie k návrhu tohto zákona začalo 28. júna 2024 a k tomuto dňu bol zverejnený na <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/295> návrh zákona aj s celou sprievodnou dokumentáciou, vrátane dôvodovej správy. Všetky dokumenty sú naďalej na uvedenej stránke, aj po realizácii ďalšieho legislatívneho procesu, dostupné.

K otázkam v bode 1:

„Z návrhu novely nie je jasné, či bude prijímateľ služby čakať na ponuku od obce a následne ju akceptovať alebo si bude môcť v rámci daných 30 dní poslať aj viac žiadostí tam, kde on/ona uzná za vhodné? Bude mať takýto klient/ka nárok na odmietnutie pomuky od obce? Ak obec nebude mať pre žiadateľa vhodné voľné miesto, ten/ta sa bude musieť opäť zaradiť do poradovníka na základe žiadosti, kde často ide o každý deň. Nebude na túto skutočnosť nakoniec negatívne doplácať práve prijímateľ/ka služby?“

Odpovede na Vami položené otázky vyplývajú z vyššie uvedenej správy, kde sa uvádza:

„Ak žiadateľ o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby s jej podporou z verejných prostriedkov obcou bude trvať na voľbe svojho konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby a nebude súhlasiť s výberom konkrétneho poskytovateľa len z okruhu poskytovateľov určených obcou na základe transparentných kritérií, hoci obec môže do 30 pracovných dní poskytnúť alebo zabezpečiť poskytnutie tejto fyzickej osobe, môže s konkrétnym ním zvoleným poskytovateľom sociálnej služby uzatvoriť zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, avšak bez spolufinancovania takto poskytnutej sociálnej služby obcou poskytnutím finančného príspevku. O právnom následku takéhoto prístupu je obec povinná vopred žiadateľa o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby s jej podporou z verejných prostriedkov preukázateľnou formou upozorniť v jej zrozumiteľnej forme.“

Zároveň sa v dôvodovej správe uvádza, že cieľom návrhu je o vytvorenie právnych podmienok, aby boli osobám odkázaným na pomoc na lokálnej úrovni k dispozícii sociálne služby pre tieto oprávnené osoby vhodné. Cieľom je zabrániť tomu, aby oprávnená osoba dlhodobo nemala k dispozícii žiadnu vhodnú sociálnu službu, ktorá by jej umožňovala elementárnu dôstojnú existenciu. Ide o to, aby existovali a oprávneným osobám boli reálne dostupné také sociálne služby, ktoré zodpovedajú ich stupňu odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobslužbe a potrebe riešenia alebo zmiernenia súvisiacej nepriaznivej sociálnej situácie a môžu im pomôcť viesť dôstojný a čo najnezávislejší život bez sociálneho vylúčenia a pri maximálnom sociálnom začlenení.

K otázkam v bode 2:

„Rovnako tak z návrhu novely vyplýva, že v rámci lehoty 30 pracovných dní, počas ktorej môže mať samospráva čas na nájdenie vhodného verejného či neverejného zariadenia pre klienta/ku, nemá povinnosť poskytovať príspevok zariadeniu, v ktorom je klient/ka ubytovaný/a. Kto bude teda hradiť sumu vo výške tohto príspevku zariadeniu v období týchto max. 30 pracovných dní? Bude to samotný klient/ka? Alebo to pôjde na vrub štátu? Prípadne bude existovať iný kompenzačný mechanizmus?“

V súvislosti s Vami položenými otázkami by som chcel uviesť, že aj podľa súčasného znenia zákona o sociálnych službách je obec povinná poskytnúť alebo zabezpečiť sociálnu službu podľa poradia (poradia uspokojovania žiadostí o poskytnutie alebo zabezpečenie sociálnej služby z podporou z verejných zdrojov), a to na základe vopred určených a zverejnených podrobností vedenia tohto poradia. To znamená, že ani v súčasnosti nie je obec povinná okamžite po podpise zmluvy o poskytovaní sociálnej služby medzi prijímateľom a poskytovateľom sociálnej služby spolufinancovať jej poskytovanie finančným príspevkom. Zároveň je však potrebné uviesť, že táto úprava (poradie) sa ani v súčasnosti ani podľa navrhovanej úpravy netýka situácií, kedy je potrebné odkázanej osobe poskytnúť alebo zabezpečiť sociálnu službu bezodkladne.

Vážená pani podpredsedníčka, záverom mi dovoľte poďakovať za Vaše podnety, avšak vzhľadom na to, že práve predmetné ustanovenia návrhu zákona boli po ukončení medzirezortného pripomienkového konania predmetom rozporových konaní a tieto rozpory neboli odstránené, predpokladá sa, že znenie tohto ustanovenia bude v ďalšom legislatívnom procese upravené tak, aby boli čo možno najviac zohľadnené požiadavky všetkých zainteresovaných strán a najmä potreby prijímateľov sociálnych služieb.

S úctou

Vážená pani
Simona Petrík
podpredsedníčka Výboru NR SR pre sociálne veci
Nám. Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1

Na vedomie:
Vážený pán
Peter Žiga
podpredseda Národnej rady Slovenskej republiky